

Sem - IV

Jurisprudence

Nov 2014
QP Code :04014

(3 Hours)

[Total Marks : 100

1. Answer all questions. Each question carries two marks :-

20

- (a) What are the formal sources of law?
- (b) State the main contribution of the Analytical School
- (c) State the definition of legal wrongs
- (d) State the meaning of Rights In Re Propria
- (e) What is Contingent Ownership?
- (f) What do you mean by Conventional law?
- (g) What is the legal personality of a dead person?
- (h) What is the rule of Eiusdem Generis
- (i) What are imperfect rights?
- (j) What is Res nullius?

2. Write short notes on any four of the following :-

20

- (a) Legal efficacy of agreements
- (b) Legal consequences of Possession
- (c) American realists
- (d) Feminist Jurisprudence
- (e) Modes of acquiring property
- (f) Derivative Title

3. Answer any two of the following :-

12

- (a) Gray, a Jurist has said in his book 'Nature and Sources of Law' that right is not interest, but the means the interest is secured.
 - (i) Who has defined right as an Interest and state the definition.
 - (ii) Explain why you agree or disagree with Gray.
- (b) The only natural person is human being. Animals are not persons either natural or legal. Animals are regarded as things.
 - (i) Can animals possess legal rights and duties?
 - (ii) Why are Anti-poaching laws made and Societies for Prevention of Cruelty to Animals formed?
- (c) Arjun took his wooden cupboard for repairs to a carpenter Shyam. Shyam discovered some money in the secret drawer of the cupboard and appropriated the money for his own use. Arjun was not aware of the money, yet Shyam was punished for larceny.
 - (i) Explain why is the possession of money not considered to have been transferred to Shyam along with the cupboard?
 - (ii) Distinguish possession from ownership.

CX-Con. 5666-14.

[TURN OVER

4. Answer in detail any four of the following:-

- Explain the central notion of the natural law theory and discuss the demerits of the theory.
- Discuss the legal status of corporations and explain the different kinds of corporations.
- Examine 'Legislation' as a source of law and explain how legislation is superior to other sources of law.
- Explain the concept of ownership and discuss the different kinds of ownerships.
- Define custom and explain the different kinds of customs.
- Examine the new trends in jurisprudence in India with special reference to the Public Interest Litigation

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

१. सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा (प्रत्येकी दोन गुण) :-

२०

- कायद्याचे औपचारिक स्तोत्र काय आहेत?
- विश्लेषणात्मक विचारधारेचे मुख्य योगदान सांगा.
- कायदेशीर चूक व्याख्या द्या.
- राईट्स इन रि प्रोप्रिया अर्थ सांगा.
- अनिश्चित मालकी काय आहे.
- रूढीबद्ध कायदा म्हणजे काय?
- मृत व्यक्तीचे कायदेशीर व्यक्तिमत्त्व सांगा.
- इज्युसडम जनरीसचा नियम सांगा.
- अपरिपूर्ण हक्क काय आहेत?
- रेस नल्लियस काय आहे?

२. कोणत्याही चार टिपा लिहा :-

२०

- कराराची कायदेशीर क्षमता
- ताब्याचे कायदेशीर परिणाम
- अमेरिकन वास्तववादी
- स्त्रीवादी कायदेतत्त्वशास्त्र
- संपत्ती अधिग्रहणाचे उपाय
- पद व्युत्पन्न मालकीहक्क

३. कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा :-

१२

(अ) ग्रे या विधिज्ञाने त्यांच्या 'कायद्याचे स्वरूप आणि स्तोत्र' या पुस्तकामध्ये असे म्हटले आहे की हक्क म्हणजे हित नाही. परंतु हित रक्षणाचे साधन आहे.

(१) हक्क म्हणजे हित असे कोणी निश्चित केले आहे आणि व्याख्या द्या.

(२) तुम्ही ग्रेसी संमत किंवा असंमत का आयत, हे स्पष्ट करा.

(ब) मानव फक्त नैसर्गिक व्यक्त आहेत. प्राणी कायदेशीर किंवा नैसर्गिक व्यक्ती नाहीत. प्राणी हे वस्तू समजले जातील.

(१) प्राण्यांना कायदेशीर हक्क आणि कर्तव्य आहे का?

(२) शिकार प्रतिबंध कायद्याची का गरज आहे आणि प्राणी क्रूरता प्रतिबंधक संस्था का स्थापितल्या जातात?

(क) अर्जुन याने त्याचे लाकडी कपाट श्याम या सुताराकडे दुरुस्तीसाठी दिले. श्यामला कपाटाच्या छुप्या कप्पात काही पैसे सापडले आणि त्याने ते स्वतःच्या कामासाठी वापरले. अर्जुनला पैशाबाबत जाणीव नाही तरीही श्यामला चोरीबद्दल शिक्षा होते.

(१) पैशाचा ताबा कपाटासोबत श्यामला हस्तांतरित होत नाही हे स्पष्ट करा.

(२) मालकी आणि ताबा फरक स्पष्ट करा.

४. कोणत्याही चारांची सविस्तर उत्तरे लिहा :-

४८

(अ) नैसर्गिक कायदा सिद्धांताचा मूळ गाभा स्पष्ट करा आणि त्याचे गुणदोष चर्चा करा.

(ब) कार्पोरेशनचे कायदेशीर स्तर चर्चा करा आणि त्याचे विविध प्रकार सांगा.

(क) 'कायदेमंडळ' कायद्याचे स्तोत्र आहे. परीक्षण करा आणि कायदेमंडळ इतर स्तोत्रापेक्षा कसे श्रेष्ठ आहे स्पष्ट करा.

(ड) मालकीहक्क स्पष्ट करा आणि विविध मालकीहक्कांची चर्चा करा.

(इ) चालीरिती व्याख्या द्या आणि विविध चालीरिती स्पष्ट करा.

(फ) भारतामध्ये कायदेतत्त्वशास्त्राचे जनहित याचिकांच्या विशेष संदर्भान्वये नवीन प्रवाह स्पष्ट करा.